

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Затверджено на
засіданні кафедри фінансів, обліку і
аудиту
протокол № 1 від 29.08.2024р.

СОБІВАРТІСТЬ І ТАРИФИ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ СИЛАБУС 2024/2025 навч.рр.

Галузь знань	– 07 Управління і адміністрування
Спеціальність	– 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітні програми	– Управління фінансами, банківська справа та страхування
Освітній рівень	– другий (магістр)
Цикл підготовки	професійний
Кількість кредитів ЄКТС	– 3
Семестр	1
Сторінка курсу в MOODLE	https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=13576

Лектор курсу - Тройнікова Олена Миколаївна (канд. економ. наук, доцент)
Профайл викладача - <https://kart.edu.ua/staff/trojnikova-om>
Контакти викладача (e-mail) - troinikovae@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>
Консультації з питань вивчення дисципліни - понеділок 14.00 - 15.00 (zoom)
Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Метою курсу є формування у здобувачів знань з підготовки та реалізації управлінських рішень, що забезпечують раціональне формування й використання потенціалу підприємств залізничного транспорту і гармонізацію фінансових інтересів споживачів послуг з перевезень, посередників та держави.

Вивчення теоретичних основ собівартості залізничних перевезень дає змогу опанувати зміни та їх тенденції, які відбуваються у залізничній галузі.

Пререквізити: знання здобуті в процесі вивчення дисципліни за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – «Статистика залізничного транспорту», «Економіка залізничного транспорту», «Економетрика», «Фінанси», «Фінанси залізничного транспорту».

Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності здобувачів освіти:

Інтегральна компетентність (ІК)

ІК. Здатність розв'язувати задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері обліку і оподаткування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування, ціноутворення на транспорті у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері визначення собівартості залізничних перевезень

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері формування собівартості на залізничні перевезення.

програмні результати навчання (ПР):

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку залізничних тарифів у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання при формуванні собівартості на залізничному транспорті.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері формування залізничних тарифів.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері визначення собівартості залізничних перевезень.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Оволодіння навичками оцінки собівартості й визначення тарифів в залежності від видів перевезення на залізничному транспорті, як наукою, надає надійне підґрунтя для кар'єрного росту, як в якості керівника підприємства залізничного транспорту і навіть галузі, так і в якості державного політика. Більшість керівників підприємств залізничного транспорту, транспортних корпорацій, видатних політиків – саме фінансисти.

Володіння вміннями та навичками управління собівартістю і тарифами залізничного транспорту – забезпечення цікавої та матеріально і морально вигідної кар'єри.

Програма курсу передбачає послідовне вивчення теоретичних понять щодо собівартості та експлуатаційних витрат залізничних перевезень, основних принципів розрахунку собівартості, планування експлуатаційних видатків на залізницях, калькулювання собівартості, вивчення розрахункових методів визначення собівартості перевезень. Тобто за результатами вивчення цієї дисципліни, Ви будете вміти вести ефективну політику ціноутворення на залізничному транспорті, управляти витратами підприємств залізничного транспорту, зможете сприяти виведенню його із кризи та отриманню прибутку, чим отримуєте можливість брати участь у формуванні основних джерел фінансових ресурсів транспортної галузі та впливати на її фінансову стійкість.

Методи навчання

Словесний метод (лекція, дискусія); практичний метод (практичні заняття); робота з навчально-методичною літературою, самонавчання, презентації, кейс-метод.

Теми курсу

Тема 1. Витрати виробництва і собівартість продукції.

Загальні положення щодо витрат виробництва. Характеристика витрат виробництва з урахуванням його специфіки

Тема 2. Основні принципи розрахунку собівартості продукції

Види собівартості продукції в залежності від стадій виробничого циклу та технологічного процесу.

Тема 3. Калькуляція собівартості перевезень на залізничному транспорті.

Основні способи розподілу витрат на вантажні та пасажирські перевезення. Перший спосіб. Частина витрат безпосередньо відносять на вантажні або на пасажирські перевезення. Другий спосіб. Частина специфічних для галузевих господарств витрат розподіляється за видами перевезень пропорційно різним вимірникам експлуатаційної роботи. Третій спосіб. Цим способом розподіляються витрати загальні для всіх галузей господарства, загальногосподарські витрати та витрати відділення дороги.

Тема 4. Розрахункові методи визначення собівартості перевезень.

Метод розрахунку собівартості перевезень за окремими статтями номенклатури витрат. Метод одиничних витратних ставок. Метод коефіцієнтів зміни середньодорожньої собівартості перевезень. Метод питомих ваг витрат та метод коефіцієнтів впливу.

Тема 5. Розрахунок собівартості перевезень за основними ознаками

Розрахунок витрат за операціями перевізного процесу. Вплив дальності на собівартість вантажних перевезень. Визначення собівартості перевезень окремих родів вантажів. Собівартість перевезень в окремих категоріях поїздів. Собівартість перевезень в окремих типах вагонів.

Тема 6. Особливості розрахунків собівартості пасажирських перевезень в сучасних умовах.

Визначення собівартості пасажирських перевезень при всіх формах управління ними базується на загальних принципах і методах розрахунків собівартості залізничних перевезень. Розрахунки виконуються на основі діючої номенклатури основної діяльності залізниць.

Тема 7. Тарифи залізничних перевезень.

Тарифи на вантажні та пасажирські перевезення

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<https://kart.edu.ua/>), включаючи навчальний план, навчальний посібник, лекційні матеріали, завдання та правила оцінювання курсу).

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, надякими необхідно поміркувати підчас підготовки для обговорення в аудиторії. Зокрема:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електроний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <https://uz.gov.ua/> (Офіційний сайт Укрзалізниці);
- 4 <https://mof.gov.ua/uk> (Міністерство фінансів України)

Сфера реалізації набутих знань і вмінь в майбутній професії

Знання та вміння, набуті при вивченні даної дисципліни, можуть бути використані випускниками на посадах менеджерів на підприємствах залізничного транспорту, економістів фінансових аналітиків, фінансових консультантів, експертів з транспортних послуг, науковців.

Форми та методи оцінювання

При оцінюванні результатів навчання керуватися Положенням про контроль та оцінювання якості знань здобувачів в УкрДУЗТ зі змінами та доповненнями – <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-%20kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: виконання практичних завдань (усне і письмове опитування), відповіді на тестові завдання за темами курсу, тестовий модульний контроль, залік.

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		1 семестр
Виконання практичних робіт (опитування)		до 30
Тестові завдання за темами курсу		до 30
Підсумок		60

Визначення назви за державною шкалою (оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Академічна доброчесність

Кодекс академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту доступний за посиланням: <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>. Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових та навчальних працях працівників і здобувачів вищої освіти доступне за посиланням: https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/poloz_zap_plagiat.pdf

Інтеграція здобувачів освіти із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції здобувачів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.